

۲۲۲۵۶۶ ۳

# آراء نظريه پردازان تعليم و تربيت معاصر

www.ketab.ir

نويسندگان:

پروين سلمان زاده

معصومه آلبا

انتشارات نويان

بهار ۱۴۰۰

|                     |   |                                                                     |
|---------------------|---|---------------------------------------------------------------------|
| سرشناسه             | : | سلمان زاده، پروین، ۱۳۶۰ -                                           |
| عنوان و نام پدیدآور | : | آراء نظریه پردازان تعلیم و تربیت معاصر / نویسندگان پروین سلمان زاده |
| مشخصات نشر          | : | سنندج : نوییان، ۱۴۰۰.                                               |
| مشخصات ظاهری        | : | ۳۳۳ ص.: مصور، جدول.                                                 |
| شابک                | : | ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۴۸-۸۹-۴                                                   |
| وضعیت فهرست نویسی   | : | فیفا                                                                |
| یادداشت             | : | کتابنامه: ص. ۳۰۳ - ۳۳۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.                     |
| موضوع               | : | آموزش و پرورش -- فلسفه                                              |
| موضوع               | : | Education -- Philosophy                                             |
| موضوع               | : | فلسوفان -- دیدگاه درباره آموزش و پرورش                              |
| موضوع               | : | Views on education Philosophers --                                  |
| شناسه افزوده        | : | آلبا، معصومه، ۱۳۵۱ -                                                |
| رده بندی کنگره      | : | LB۱۰۲۵/۳                                                            |
| رده بندی دیویی      | : | ۳۷۰/۱                                                               |
| شماره کتابشناسی ملی | : | ۸۴۴۱۱۷۶                                                             |
| اطلاعات رکورد       | : | فیفا                                                                |
| کتابشناسی           | : |                                                                     |

## آراء نظریه پردازان تعلیم و تربیت معاصر

نویسندگان: پروین سلمان زاده و معصومه آلبا

ناشر: انتشارات نوییان

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

طرح جلد: عبدالمجید غیبی

نوبت و سال چاپ: اول - ۱۴۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۴۸-۸۹-۴

کلیه حقوق این اثر برای مولفین محفوظ  
می باشد

## فهرست مطالب

## فصل اول: آراء نظریه پردازان تعلیم و تربیت معاصر غرب

- مایکل اوکشات (۱۹۹۲-۱۹۰۱)..... ۲۱
- هری برودی (۱۹۹۸-۱۹۰۵)..... ۲۹
- ژان پل سارتر (۱۹۸۰-۱۹۰۵)..... ۳۸
- ابعاد نظام تربیتی مبتنی بر آرای سارتر..... ۳۹
- الف: اهداف تربیت بر اساس آرای سارتر..... ۴۰
- ۱- نسبیت گرایی در تعلیم و تربیت..... ۴۰
- ۲- یادگیری فردی..... ۴۱
- ۳- فعال بودن شاگردان..... ۴۲
- ۴- آزاد اندیشی..... ۴۲
- ۵- پرورش خلاقیت ها..... ۴۲
- ب: اصول تربیت بر اساس آرای سارتر..... ۴۳
- ۱- اصل فعالیت..... ۴۳
- ۲- اصل مسئولیت پذیری..... ۴۳
- ۳- اصل آزادی..... ۴۴
- ۴- اصل خلاقیت..... ۴۴
- ۵- اصل نسبیت..... ۴۵
- ۶- اصل شکاکیت..... ۴۵
- ج: روش های تربیت بر اساس آرای سارتر..... ۴۶
- ۱- روش گفتگو و شنود..... ۴۶

- ۲- کلاس درس باز..... ۴۶
- جروم اس. بروئر (۱۹۱۵ - ) ..... ۴۷
- ماگزین گرین (۱۹۱۷ - ) ..... ۵۱
- زیبایی شناسی و هنر از دیدگاه ماکسین گرین و اشارات تربیتی آن..... ۶۰
- ۱- زیبایی شناسی..... ۶۰
- ۲- مفهوم تربیت زیبایی شناسی..... ۶۲
- ۳- هنر..... ۷۲
- ۴- فضای عمومی..... ۷۷
- ۵- فرایند یاددهی و یادگیری (تربیت، تدریس، یادگیری، معلم، دانش آموز، برنامه درسی و ارزشیابی) ..... ۸۰
- ریچارد استنلی پترز (۱۹۱۹-۱۹۰۱) ..... ۸۷
- پائولو فریره (۱۹۹۷-۱۹۲۱) ..... ۹۵
- فلسفه پائولو فریره..... ۹۹
- روش تربیتی فریره..... ۱۰۴
- اصول تربیتی..... ۱۰۵
- نقش معلم و دانش آموز در فرآیند آموزش از نظر فریره..... ۱۰۵
- محتوای آموزشی مطلوب در دیدگاه فریره..... ۱۰۸
- موضوعات مولد فریره..... ۱۰۸
- ارزشیابی در آموزش و پرورش فریره..... ۱۱۱
- ایزرائیل شفلر (۲۰۱۴-۱۹۲۳) ..... ۱۱۴
- زمینه های فلسفی..... ۱۱۴

|          |                                                      |
|----------|------------------------------------------------------|
| ۱۱۶..... | فلسفه تعلیم و تربیت شفلر.....                        |
| ۱۲۰..... | میشل فوکو (۱۹۲۶-۱۹۸۴).....                           |
| ۱۲۱..... | ابعاد و مؤلفه‌های اصلی نظریه تربیتی میشل فوکو.....   |
| ۱۲۱..... | (۱) تعلیم و تربیت.....                               |
| ۱۲۲..... | (۲) اهداف تربیت.....                                 |
| ۱۲۲..... | ۱. خودآفرینی.....                                    |
| ۱۲۳..... | ۲. مقاومت و ایستادگی در برابر قدرت.....              |
| ۱۲۴..... | ۳. تاکید بر تفاوت‌های فردی و فرهنگی.....             |
| ۱۲۴..... | (۳) اصول تربیتی.....                                 |
| ۱۲۴..... | ۱. اصل وارزگونی (برگردان معنا- Reversement).....     |
| ۱۲۵..... | ۲. اصل گسست (ناپیوستگی- Discontinuity).....          |
| ۱۲۶..... | ۳. اصل خود-ویژگی (منحصر به فرد- Specificity).....    |
| ۱۲۶..... | ۴. اصل برون-بودگی (برونیت- Exteriority).....         |
| ۱۲۷..... | ۵. اصل درون-بودگی (Interiority).....                 |
| ۱۲۸..... | ۶. اصل مشروط سازی مضاعف (Multiple Conditioning)..... |
| ۱۲۸..... | روش‌های تربیتی.....                                  |
| ۱۲۸..... | (۱) روش تحلیل گفتمان به عنوان روش تحقیق کیفی.....    |
| ۱۳۰..... | (۲) روش تبارشناختی در پژوهش‌های تربیتی.....          |
| ۱۳۱..... | برنامه درسی.....                                     |
| ۱۳۳..... | معلم.....                                            |
| ۱۳۴..... | دانش آموز.....                                       |

- مدرسه..... ۱۳۶
- روش تدریس..... ۱۳۶
- ایوان ایلچ (۱۹۲۶-۲۰۰۲)..... ۱۳۷
- نظریه مدرسه‌زدایی از جامعه ایوان ایلچ..... ۱۳۷
- پل هیوود هرست (۱۹۲۷ - )..... ۱۴۲
- ولفگانگ برزینکا (۱۹۲۸ - )..... ۱۵۱
- گرایش فلسفی برزینکا..... ۱۵۶
- بنیان نظریه‌های اصلی..... ۱۵۹
- اهداف تربیتی از دیدگاه برزینکا..... ۱۶۰
- روش شناختی فلسفه برزینکا..... ۱۷۱
- بورگن هابرماس (۱۹۲۹ - )..... ۱۷۲
- مبانی فلسفی پست مدرنیسم با تأکید بر دیدگاه بورگن هابرماس..... ۱۷۵
- هستی‌شناسی..... ۱۷۵
- معرفت‌شناسی..... ۱۷۶
- ارزش‌شناسی..... ۱۷۷
- دلالت‌های تربیتی یورگن هابرماس..... ۱۷۸
- نل نادینگر (۱۹۲۹ - )..... ۱۸۶
- مبانی فلسفی دیدگاه نادینگر..... ۱۸۷
۱. عاطفه‌گرایی..... ۱۸۸
۲. هستی‌گرا..... ۱۹۰
۳. پدیدارشناسی..... ۱۹۰

|     |                                                        |
|-----|--------------------------------------------------------|
| ۱۹۱ | ۴. فمینیسم.....                                        |
| ۱۹۴ | الف. اهداف تربیت.....                                  |
| ۱۹۶ | ب. اصول تربیت.....                                     |
| ۱۹۷ | ج. روش های تربیتی نادینگز.....                         |
| ۲۰۱ | د. برنامه درسی.....                                    |
| ۲۰۲ | ه. معلم.....                                           |
| ۲۰۴ | ژاک دریدا (۱۹۳۰-۲۰۰۴).....                             |
| ۲۰۸ | دیدگاه های تربیتی دریدا.....                           |
| ۲۰۸ | ویژگی های تعلیم و تربیت از دیدگاه دریدا.....           |
| ۲۱۲ | حمایت از محلی گرایی و منطقه ای شدن در نظام آموزشی..... |
| ۲۱۳ | برنامه درسی از دیدگاه دریدا.....                       |
| ۲۱۶ | روش های تعلیم و تربیت از دیدگاه دریدا.....             |
| ۲۱۸ | مایکل دبلیو. اهل (۱۹۴۲ -).....                         |
| ۲۳۲ | هنری آرماند ژيرو (۱۹۴۳ -).....                         |
| ۲۳۵ | نظریه های هنری ژيرو.....                               |
| ۲۳۵ | -نظریه انتقادی.....                                    |
| ۲۴۵ | - پداگوژی مرزی.....                                    |
| ۲۴۷ | نظریه مقاومت.....                                      |
| ۲۴۸ | اهداف تعلیم و تربیت از نظر ژيرو.....                   |
| ۲۵۰ | اصول تعلیم و تربیت از نظر ژيرو.....                    |
| ۲۵۵ | روش های تربیتی از نظر ژيرو.....                        |

## پیشگفتار

تعلیم و تربیت یکی از اساسی‌ترین موضوعات مورد بحث در جامعه است. در حقیقت موضوع تعلیم و تربیت، انسان است. انسانی که دارای ابعاد مختلف رشد است. انسانی که با تربیت صحیح می‌تواند پله‌های ترقی و تعالی و نیل به مقام قرب الهی را راحت‌تر و آسان‌تر طی کند.

در دوران‌های نخست، تعلیم و تربیت بیش‌تر ابزاری برای بقاء بود. کودکان مهارت‌های لازم برای زندگی کردن را فرا می‌گرفتند اما به تدریج مردم از تعلیم و تربیت در جهت اهداف گوناگون استفاده کردند. امروزه تعلیم و تربیت نه فقط در جهت ادامه بقاء استفاده می‌شود بلکه از آن برای بهره‌برداری بهتر از اوقات فراغت و پالوده‌تر کردن امور اجتماعی و فرهنگی نیز استفاده می‌شود. یکی از مسائل مهم و حساس در هر جامعه مسأله تعلیم و تربیت در آن جامعه است. اگر تعلیم و تربیت در روند سازنده و مفید و با برنامه‌ریزی پیش رود آن جامعه پله‌های ترقی رشد و علم را طی خواهد کرد. از این رو، مسئله تعلیم و تربیت در بین فلاسفه و اندیشمندان مختلف همواره به مورد توجه قرار گرفته و از گذشته تا امروز تغییراتی را پشت سر گذاشته، به گونه‌ای که در دنیای معاصر با پیدایش مکاتب جدید همچون پراگماتیسم و پست‌مدرنیسم وارد عرصه‌های جدیدی شده است.

هدف از نگارش این کتاب بررسی کیفیت شکل‌گیری نظریه‌های تعلیم و تربیت، زندگی و آراء نظریه‌پردازان تعلیم و تربیت معاصر می‌باشد.